

Politikararnir og haldidagslógín

HÓAST tað eru álvarsligari mál at umrøða í hesum døgum enn haldidagslógina, so er hetta eitt mál, sum fær nógva umtalu í fjølmiðlunum. Tað var avgerðin hjá fútanum um at víðka forboðið at dansa eftir klokkan 24 sunnunátt til eisini at fevna um teir sokallaðu ølklubbar, sum setti gongd á tjakið um haldidagslógina.

HETTA mál eins og rúsdrekkaspuvingurin hevur verið at meta sum ein heilag kúgv. Hevur tú bert tikið tað uppá tungu og ført fram, at haldidagslógir eiga at verða broytt og liberaliserad, so hevur tað møtt stórar mótstøðu, serstakliga millum tingmenn.

ROYNDIRNAR hava tó víst, at tað ber til at fremja broytingar í ótíðarhóskandi lógum her á landi, hóast tað tekur drúgva tíð. Rúsdrekkalógir er eitt gott dømi. Samfull 86 ár skuldu ganga, áðrenn henda lógir varð liberaliserad so mikið, at fólk kunnu keypa rúsdrekka her á landi og uttan nakra ratið. Rúsdrekkaeinkarsalan er eitt stórt framstig, hóast hon bert er næstbesta loysnin. Fri sála hevði verið tað einasta rætta.

VIÐ avgerðini hjá fútanum herfyri at seta forboð fyrri dansi í ølklubunum eftir midnátt sunnudag, nú teir fáa skonkiloyvi og harvið verða at meta sum almennir, sambært fútanum, er tann avloðaða og ótíðarhóskandi

haldidagslógir aftur vorðin aktuell. Henda lóg er frá 1922, og sambært henni kunnu føroyingar, ungir sum eldri, ikki dansa aftaná klokkan 24 sunnunátt.

TEY eru mong, sum halda, at tað nú er uppá tíðina at broyta hesa lóg, soleiðis at hetta dansforboð verður sett úr gildi. Tað er eins og rúsdrekkalógir hevur verið tað ómynduggerandi og mann-minkandi. Hví skulu fólk ikki sleppa at stuttleika sær við at dansa sunnunátt eisini!

NÚ er so sett hol á orðaskiftið um henda spurning, og gott tað sama. Vit hava hoyrt hægsta umboðið fyrri fólkakirkjuna úttalað so um spurningin, og sætt at siga, hattin av fyrri biskuppinum fyrri at vísa dirvi og sunnan fornuft á hesum øki. Hann hevur sagt, at tað kann ikki vera rætt at tvinga tey ungu út á gøtumar eftir klokkan 24 sunnukvöld, bara tí at haldidagslógir forðar teimum í at dansa. Biskuppin nýðast at taka hædd fyrri nógvum og tiskil nýðist hann at vanda sær, tá tað um orð og meiningar ræður. Vit halda, at bispur við sínum úttalilsum um hetta mál hevur víst, at hann dugir at umsita sítt starv við skili og samfelagssinni. Enn einaferð tók til hansara fyrri at vera so ærligur og opin í einum annars so víðbreknum máli.

MEN tað er so hvørki bispur ella fúti, sum skulu avgera, hvussu framtíðar haldidagslógir skal siggja út. Tað skulu harafturimóti okkara politikarar, men

her má sigast, tíanverri, her er lítið gott í væntu, skulu vit døma eftir teimum úttalilsum, sum vóru í Fimmaranum í útvarpinum nú um dagarnar. Álvaratos, hvat hugsa tit góðu menn fyrri tykkum, tá tit fara út í fjølmiðlarnar - anno 1992 - og siga, at verandi haldidagslóg er nóg góð sum hon er, at hon so avgjørt ikki eiga at verða broytt, at fólk kunnu dansa seg líðug, áðrenn á midnátt osfr.

TAÐ er stórt spell, um teir tingmenn, sum útvarpið tosaði við, umboða meiningina í øllum tinginum, tí tá verður haldidagslógir ikki broytt. Hetta er ikki bert spell men stór skomm. At tingmaður sum Finnogi Isaksen, ið annars mangan hevur fiskað eftir ungum atkvøðum, nú skal gera sama avgjóm so til skammar man undan mong, í hvussu er okkum. Hesin tingmaðurin segði við útvarpið, at hann var vanir við at fara tíðliga í býun leygarkvöld og helt, at tá kundu tey ungu nú á døgum eisini gera tað og fara heim aftur til hús í góðari tíð. Tey kundu dansa frá klokkan 20 til midnátt heldur enn at skulla fara í býin á midnátt.

Á den moralur, á den tingmaður. Harra Finnogi Isaksen, hevði tað ikki verið meira mansligt av tær at tikið okkara góða ungdom fyrri fult og tikið undir við honum, tá hann ynskir eina so avloðaða og ótíðarhóskandi lóg sum haldidagslógir broytt ella avtikna! Hví skulu tey, sum tilkomn eru, seta seg sum dómarar yvir teimum ungu og fyrri tað øllum teimum, sum hava hug at fara út at dansa sunnunátt! Hví henda

formyndaraskapin. Sum tjóðveldismaður, ið vanligu tosar um danskan formyndaraskap yvir føroyingum, átti Finnogi Isaksen tá nátturliga eisini at ynskt haldidagsformyndaraskapin burturbeindan!

NÚ er bert at vóna, at landsstýriskvinna javnaðarflokksins ber seg eins djavt og skilgott at sum tá hon fekk ígjøgnum kollveltandi broytingar í rúsdrekkalógini. Vit ivast ikki í, at hon verður maður fyrri at fremja líkandi broytingar, tá talan verður um haldidagslógina. So skal eiga okkara fulla stuðul og eisini ungdomsins. Álvaratos tingmenn, hvussu halda tit tað fer at siggja út í gøtuni í Havn í vetur, tá allar dansur verður forboðin á midnátt sunnukvöld! Avgerðin hjá fútanum at forbjóða dansi í "klubunum" er eftir okkara metan ikki bein, men hon er helst merkt av eini roynd at fáa okkara politikarar til at broyta haldidagslógina, sum vit hava fátan av, politiið eisini heldur vera ótíðarhóskandi.

MEN harra fúti. Tað kann vera, at tú verður tikið á bóli, tá atkvøðast skal um hesa lóg. Tað kann vera, at ein meiriluti av tingmonnum ikki torir at atkvøða fyrri eini broyting og harvið tveitir óll problemini í tínar hendur. Og at hetta verður ein sera óstespilig fyrri ikki at siga ómøgulig uppgáva mans tú helst vera vitandi um. Vónandi er henda provokation til fyrimunar fyrri tey ungu serstakliga. Málið liggur nú í hondunum á landsstýriskvinnuni og síðani á tingmonnum.

Føroyar sjálvstøðuga um-an í Norður-landa Ráðnum

Nú um dagarnar viðgjörði fólkatingið framtíðar samstarvið millum Norðurlond og týðningin av Norðurlanda Ráðnum. Í hesum sambandi hevði føroyski fólkatingsmaðurin Jákup Lindenskov eisini orðið, har hann enn einaferð minti á, at tað er principiella støða Føroya, at vit skulu hava sjálvstøðuga umboðan í Norðurlanda Ráðnum. Hann segði:

Forhandling om statsministerens redegørelse af 28. oktober 1992 om det fremtidige samarbejde mellem de nordiske lande.

I statsministerens redegørelse om den fremtidige udvikling i det nordiske sam-

arbejde, bliver det ligesom understreget ganske kraftigt, at den europæiske udvikling kommer til at få afgørende indflydelse for det nordiske samarbejde, ligesom det også præciseres, at vi nu har chancen for at få et stærkere Norden, »et nyt

Jákup Lindenskov, fólkatingsmaður

Europar og nogen betragtninger af betydningen, at andre nordiske lande også bliver medlemmer af det Europæiske Fællesskab.

Næsten som i en parentes nævnes de selvstyrende områder i beretningen. I statsministerens erklæring fra Bornholm finder vi på side 16, under punkt 12:

De selvstyrende områdene i det nordiske samarbejde

»I samband med nyvæderingen av det nordiske samarbeidet har gruppen funnit att de selvstyrende områdene i Færøerne, Grønland og Åland i prin-

cip skall ha samme stillning som hittils i det nordiske samarbeidet.

I prinsippet kan være så mange ting, men realiteterne er nu de afgørende.

For Færøernes vedkommende vil det klart være af betydning, at de selvstyrende områder ikke på nogen måde taber det fodfæste vi har i det nordiske samarbejde; det vil være af største betydning og interesse, at samarbejdet og aktiviteterne styrkes mellem de selvstyrende områder og Nordisk Råd. Også med hensyn til samarbejdet med Europa iøvrigt.

Færøernes principielle standpunkt er fuldt medlemskab i Nordisk Råd. Den nuværende status, som en del af kongeriget Danmarks delegation gør at vi henstiller til statsministeren, om, at der arbejdes for gode og fremadrettede betingelser for de selvstyrende områder i samarbejdet, således at de ofte specielle hensyn og ønsker for de selvstyrende områder tages i betragtning.

Selvfolgelig er der grænser for, hvor meget eller hvor udstrakt et samarbejde i praksis kan fungere over hele samarbejdsspektret fra færøsk side, derfor må der vælges meget omhyggeligt. Det kan være områder som økonomi, forskning, uddannelse, kultur, fiskeri. Jeg vil ligeledes erindre om de aspekter som de færøske repræsentanter i Nordisk Råd, Jógvan I. Olsen, lagtingsmand, og Jógvan Adolf Johannesen, lagtingsmand, fremførte den 28. oktober hvor de selvstyrende områders betydning blev behandlet.

Vi er ikke imod forandringsom går i positiv

retning for Færøerne, Norden og for Europa som helhed, og for de selvstyrende områder i særdeleshed, men vi vil gerne påpege, at der kan være situationer, hvor Danmarks statsminister, både skal varetage Danmarks anliggender, som ligger indenfor EF - og Færøernes og Grønlands anliggender, som jo er udenfor EF.

Også dette aspekt skal vi have for øje både i det tekniske såvel som i det praktiske arbejde, der skal udføres i Nordisk Råds regi.

Derfor er det magtpåliggende for os, at vi ikke taber det fodfæste i det nordiske samarbejde, som vi allerede har, segði Jákup Lindenskov á fólkatingi um framtíðarsamstarv millum Norðurlond, segði Jákup Lindenskov á fólkatingi um framtíðar samstarv millum Norðurlond.

Forsætismálaráðharrin svaraði Jákupi Lindenskov, at hann fór at gera sítt til at varðveita verandi samvinnu - »og endnu bedre«, víðka hesa samvinnu og eisini føroyska og partin hjá smærnu økjum í hesi samvinnu.